

Závěry Rady o imunizaci dětí: úspěchy a úkoly v oblasti imunizace dětí v Evropě a další postup

(2011/C 202/02)

RADA EVROPSKÉ UNIE

1. PŘIPOMÍNÁ, že podle článku 168 Smlouvy o fungování Evropské unie má činnost Unie doplňovat politiku členských států a být zaměřena na zlepšování veřejného zdraví, zejména zahrnutím boje proti nejzávažnějším chorobám; Unie má rovněž podněcovat spolupráci mezi členskými státy v oblasti veřejného zdraví, v případě potřeby podporovat jejich činnost a uznávat odpovědnost členských států za organizaci zdravotnictví a poskytování zdravotní péče.
2. PŘIPOMÍNÁ, že podle článku 168 Smlouvy o fungování Evropské unie mají členské státy ve spojení s Komisí své politiky a programy mezi sebou koordinovat.
3. PŘIPOMÍNÁ rozhodnutí Evropského parlamentu a Rady č. 2119/98/ES ze dne 24. září 1998 o zřízení sítě epidemiologického dozoru a kontroly přenosných nemocí ve Společenství⁽¹⁾, jež vyžaduje včasnou vědeckou analýzu, aby mohla být na úrovni Společenství přijata účinná opatření.
4. PŘIPOMÍNÁ nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 851/2004 ze dne 21. dubna 2004 o zřízení Evropského střediska pro prevenci a kontrolu nemocí⁽²⁾, které podporuje stávající činnosti, jako jsou příslušné akční programy Společenství v oblasti veřejného zdraví týkající se prevence a kontroly přenosných nemocí, epidemiologický dozor, programy odborné přípravy, mechanismy včasného varování a reakce, a mělo by podporovat výměnu osvědčených postupů a zkušeností u programů očkování.
5. UZNÁVÁ, že ačkoli jsou za imunizaci dětí odpovědné jednotlivé členské státy a v EU existují různá schémata očkování, která mají různý odborný obsah, závaznost či nezávaznost nebo způsob financování, má smysl se touto otázkou zabývat na evropské úrovni.
6. UZNÁVÁ, že případnému společnému úsilí o zlepšení očkování dětí může napomoci rovněž lepší součinnost s jinými oblastmi politiky EU se zvláštní pozorností věnovanou zranitelným skupinám, v některých členských státech například Romům.
7. VÍTÁ výsledky konference odborníků „Za zdravou budoucnost našich dětí – imunizace dětí“, která se konala ve dnech 3. a 4. března 2011 v Budapešti, kde účastníci diskutovali o úspěších a úkolech v oblasti imunizace dětí v Evropské unii a zdůraznili potřebu zajistit a udržet v rámci nedostatečně proočkovaných skupin obyvatelstva i u obyvatelstva obecně včasnou a vysokou proočkovanost u dětí; dále zdůraznili, že je třeba mít na vnitrostátní a nižší úrovni i na úrovni EU kvalitní údaje pro monitorování proočkovanosti proti nemocem, jimž lze předcházet očkováním, a dohled nad nimi, a že koordinace a zdokonalení komunikačních strategií měly být zaměřeny na nedostatečně proočkované skupiny obyvatelstva nebo na osoby, které jsou vůči prospěšnosti očkování skeptické.
8. KONSTATUJE, že ačkoli programy imunizace dětí pomáhají při kontrole infekčních nemocí v Evropě, zůstává ještě mnoho úkolů.
9. PŘIPOMÍNÁ, že tam, kde existuje očkování, se jedná o nejúčinnější a nejekonomičtější způsob prevence infekčních nemocí.
10. BERE NA VĚDOMÍ, že s rostoucí mobilitou a migrací se v oblasti zdraví zvyšuje množství otázek, které souvisejí i s imunizací dětí.
11. ZDŮRAZŇUJE, že používání očkovacích látek vedlo v Evropě ke kontrole, nižšímu výskytu a dokonce eliminaci nemocí, jež dříve měly za následek smrt a postižení milionů lidí, a že vynikajícím příkladem úspěšných programů očkování je celosvětové vymýcení pravých neštovic a eliminace přenosné dětské obrny ve většině zemí světa.
12. KONSTATUJE, že se v některých evropských zemích i nadále objevují epidemie spalniček a zarděnek, a ZDŮRAZŇUJE, že se Evropě kvůli nedostatečné proočkovanosti na nižších než vnitrostátních úrovních nepodařilo splnit cíl, jímž byla eliminace spalniček a zarděnek do roku 2010, a tudíž PŘIPOMÍNÁ rezoluci Světové zdravotnické organizace (WHO) ze dne 16. září 2010 o obnoveném závazku eliminace spalniček a zarděnek a prevence syndromu vrozených zarděnek do roku 2015 a o trvalé podpoře, která je zaměřena na evropský region WHO prostý přenosné dětské obrny.
13. ZDŮRAZŇUJE, že je důležité určit skupiny obyvatelstva, u nichž je zvýšené riziko výskytu nemocí, jimž lze předcházet očkováním, a zaměřit se na ně, a zároveň UPOZORŇUJE na důležitou skutečnost, a sice, že náchylné obyvatelstvo se v jednotlivých zemích nebo regionech liší.

(1) Úř. věst. L 268, 3.10.1998, s. 1.

(2) Úř. věst. L 142, 30.4.2004, s. 1.

14. VYZÝVÁ členské státy, aby:

- posoudily a zmapovaly překážky a problémy, které mají vliv na přístup ke službám v oblasti očkování a na jejich dosah, a aby v tomto smyslu zlepšily nebo posílily své strategie na vnitrostátní nebo nižší úrovni,
- usilovaly o udržení a posílení svých procesů a postupů, pokud jde o poskytování očkovacích látek pro děti, u nichž není známo, proti kterým infekcím byly očkovány, anebo u nichž se to neví jistě,
- usilovaly o udržení a posílení důvěry veřejnosti v programy imunizace dětí a v prospěšnost očkování,
- usilovaly o zvyšování povědomí zdravotníků o prospěšnosti očkovacích látek a o posílení jejich podpory programů imunizace,
- upevňovaly vzdělávání a odbornou přípravu zdravotníků a dalších příslušných odborníků v oblasti imunizace dětí,
- úzce spolupracovaly s místními komunitami se zapojením všech příslušných subjektů a sítí,
- určily nedostatečně proočkované skupiny obyvatelstva a zajistily jim spravedlivý přístup k očkování dětí,
- zajistily úzkou spolupráci příslušných veřejných zdravotnických služeb, pediatrických služeb a služeb v oblasti primární péče v zájmu neustálého sledování a hodnocení individuálních záznamů o očkování, včetně včasnosti podávání očkovací látky od narození až do dospělosti,
- usilovaly o zlepšování laboratorní kapacity v oblasti diagnostiky nemocí, jimž lze předcházet očkováním, a dohledu nad nimi,
- zvážily případné používání nových očkovacích látek, které jsou prokazatelně účinné a nákladově účinné, k řešení nepokrytých potřeb v oblasti veřejného zdraví,
- zvážily zavedení nebo další rozvíjení informačních systémů v oblasti imunizace, případně včetně lepších systémů registrace a farmakovigilance.

15. VYZÝVÁ členské státy a Komisi, aby:

- mezi službami v oblasti imunizace dále rozvíjely spolupráci na vnitrostátní a nižší úrovni, dále zlepšovaly a koordinovaly monitorování proočkovánosti i systémy informování,
- usilovaly o posílení dohledu nad nemocemi, jimž lze předcházet očkováním; zlepšovaly informační systémy i případné imunizační registry,

- zvážily vytvoření metodiky používání společných ukazatelů očkování na podporu sběru údajů v celé EU, který by probíhal v těsné spolupráci s WHO,
- zvážily, které systémy a postupy by mohly pomoci zajistit řádnou kontinuitu imunizace jednotlivců v případě, že v rámci členských států změní místo bydliště,
- podporovaly zlepšování programů imunizace,
- spolupracovaly při uzpůsobování přístupů a komunikačních strategií konkrétním potřebám, kdy je třeba reagovat na obavy těch, kdo jsou vůči prospěšnosti očkování skeptičtí,
- sdílely zkušenosti a osvědčené postupy v zájmu zlepšování proočkovánosti dětí proti nemocem, jimž lze předcházet očkováním, a to u obyvatelstva obecně i u nedostatečně proočkováných skupin,
- za účelem usnadnění výměny informací mezi poskytovateli služeb v oblasti očkování stanovily za podpory Evropského střediska pro prevenci a kontrolu nemocí (ECDC) a Evropské agentury pro léčivé přípravky (EMA) demonstrativní seznam náležitostí, které by měly být uvedeny v očkovacích průkazech nebo ve zdravotních kartách používaných na vnitrostátních úrovních i úrovních nižších. To je třeba provést s patřičným ohledem na vlastní politiky členských států v oblasti veřejného zdraví a je třeba při tom zohlednit náležitosti očkovacích certifikátů uvedené v příloze 6 Mezinárodního zdravotního řádu WHO. Tyto informace by měly být v rámci EU snadno srozumitelné.

16. VYZÝVÁ Komisi, aby:

- zajistila součinnost mezi prosazováním očkování dětí a prováděním příslušných právních předpisů a politik EU při plném respektování vnitrostátních pravomocí,
- společně s ECDC a EMA a v těsné spolupráci s WHO a s ohledem na dosavadní práci vykonanou v jejím rámci zkoumala možnosti, jak
 - určit společně dohodnuté pokyny a metodiky pro oslovení širších vrstev obyvatelstva, včetně propojení mezi očkováním a nemocemi vycházejících z vědeckých důkazů,
 - určit společně dohodnuté metodiky monitorování a hodnocení proočkovánosti a skutečné úrovně ochrany populace,

-
- určit metodiky monitorování veřejné podpory programů očkování,
 - usnadnit vypracování a uplatňování komunikačních strategií zaměřených na osoby, které jsou vůči prospěšnosti očkování skeptické, díky nimž by tito lidé získali jasné a věcné informace o výhodách očkování,
 - poskytovat členským státům obecné pokyny a nástroje, jež by jim pomohly vypracovat vhodná komunikační sdělení,
 - vytvořit v rámci EU pro zdravotníky a veřejnost vícejazyčné zdroje informací o očkovacích látkách a plánech imunizace, včetně očkovacích látek užívaných v členských státech, které by byly objektivní, snadno dostupné (na internetu nebo v tištěné podobě) a vědecky podložené,
 - usnadnit na regionální úrovni a na úrovni EU projekty zaměřené na zlepšování přístupu k očkování v případě nedostatečně proočkováných nadnárodních skupin.
-